

מחשבות על צילום וזיכרון
Reflections on Photography and Memory
0821-5682-01
סמינר 4 MA ש"ס

מרצה: ד"ר אורלי שבי oshevi@post.tau.ca.il
שעות קבלה: בתאום מראש

הצילום במהותו הוא הטבעה של המציאות או אמצעי להוכחה לאירוע שפעם קרה, וככזה הוא מנציח, מדובב ומעורר זיכרונות פרטיים וקולקטיביים. מאז המצאתו של הצילום בשנות השלושים של המאה ה-19 ועד ימינו, נוצרו ופותחו מסגרות הנצחה כגון אלבומי התמונות, ארכיונים ומוזיאונים היסטוריים, זאת כדי לשמר את צילומי/זיכרונות העבר. אולם, כפי טוען התיאורטיקן רולאן בארת', הצילום לא זאת בלבד שאיננו בבחינת זיכרון, לאמתו של דבר הוא חוסם את הזיכרון ונהפך עד מהרה לאנטי זיכרון. בסמינר זה נעסוק בסתירה עליה מצביע בארת' מתוך דיון מקיף בתפקידו החברתי ותרבותי של הצילום בחברה המודרנית כארכיון של זיכרונות. כמו כן, ננתח כיצד צלמים ואמנים מאתגרים ומבקרים תפקיד זה ואף חושפים את צידו האלים והכוחני. הנושאים בהם נעסוק יסבו סביב טיפול ספציפי במושגי הזיכרון הפרטי, הקולקטיבי וההיסטורי, כמו גם דיון במושג התת-מודע האופטי.

The act of photography characterizes as a trace of the real or evidence for what happened once, thus it perpetuates and evokes memories. Since its invention in 1830s and still today, frames of commemoration such as family photos albums, archives, and museums have been developed in order to preserve the past. However, the theorist Roland Barthes claims that photography far from being a memory is actually its obliteration. In this seminar we will explore Barthes's contradiction on the nature of photography while analyzing its social and cultural role as archive of memory. Moreover, we will focus on photographers and artists who challenge and critique this role and expos its violent act. In our discussions we will deal with privet, collective, and historical memory, as with the concept the optical un-conscious.

דרישות הקורס: נוכחות חובה בשיעור, בקיאות בטקסטים והגשת דו"ח קריאה.
מרכיבי הציון הסופי: הצגת רפרט בע"פ בכיתה והגשת עבודה סמינריונית.

נושאי השיעור (רשימת קריאה שבועית מפורטת תפורסם בשבוע הראשון של הסמסטר):

1-צילום וזיכרון- הקדמה - דיון בתת מודע האופטי

I צילום וזיכרון פרטי:

2-רולאן בארת - על זיכרון ומוות.

בארט' רולאן, 1980, *מחשבות על הצילום*, תרגום: ניב דוד, בית הוצאת כתר, ירושלים.

Perloff Marjorie, 1997, "What has Occurred Only Once: Barthes's Winter Garden/Boltanski's Archive of the Dead", In: Rabate Jean Michel, 1997, *Writing the Image After Roland Barthes*, University of Pennsylvania Press, Philadelphia.

3-צילום ופולחן המוות –

Batchen Geoffrey, 2004, "Ere The Substance Fade: Photography and Hair Jewellery", In: Edward Elizabeth & Janice Hart' 2004, *Photography Objects Histories: On Materiality of Images*, London & NY: Routledge.

4-אלבומי תמונות משפחתיים –

West Nancy Martha, 2000, *Kodak and the Lens of Nostalgia*, Charlottesville VI. & London: University Press of Virginia.

Hirsch Marianne, 1997, *Family Frames*, Cambridge, Mass.: Harvard University Press.

Langford Martha, 2001, *Suspended Conversations: The Afterlife of Memory in Photographic Albums*, Montreal & Kingston: McGill-Queen's University Press.

5-על 'טראומה' והמאויים' –

Bear Ulrich, 2002, *Spectral Evidence: The Photography of Trauma*, Cambridge, MA. & London: The MIT Press.

Bennett Jill, 2005, *Empathic Vision: Affect, Trauma and Contemporary Art*, Stanford, CA.: Stanford University Press.

Krauss E. Rosalind, 1999, *Bachelors*, Cambridge Mass. & London: MIT Press.

6-זיכרון לא רצוני –

Sutton Damian, 2009, *Photography, Cinema, Memory: The Crystal Image of Time*, Minneapolis & London: University of Minnesota Press.

Hughes Alex (ed.), & Noble Andrea (ed.), 2003, *Phototextualities: Intersections of Photography and Narrative*, University of New Mexico Press, Albuquerque.

II צילום וזיכרון קולקטיבי:

6- צילום זיכרון וזהות לאומית –

Stimson Blake, 2006, *The Pivot of the World: Photography and Nation*, The MIT Press, Cambridge Mass. & London.

אריאלה אזולאי, 2010, *דמיון אזרחי: אונטולוגיה פוליטית של הצילום*, תל אביב: הוצאת רסלינג.

7- צילומי נופים ואתרים –

Mitchell, W. J. T. (ed.), 1994, *Landscape and Power*, Chicago: University of Chicago Press.

Ryan R. James and Schwartz M. Joan (eds.), 2003, *Picturing Place: Photography and the Geographical Imagination*, London: I.B. Tauris.

חייקין נעמה (עורכת), 2006, *בין גבולות המקום לגבולות המרחב: שיח צילומי נוף הארץ, המוזיאון הפתוח לצילום, תל-חי*.

8- על צילום אנתרופולוגי וגזע –

Pinney Christopher, and Peterson Nicolas, (eds.), 2003, *Photography Other Histories*, Duke University Press, Durham & London.

González Jennifer, 2009, "The Face and the Public: Race, Secrecy and Digital Art Practice," *Camera Obscura*, 70, Vol. 24, No. 1, pp. 37-65.

Fusco Coco and Brian Wallis (eds.), 2003, *Only Skin Deep: Changing Vision of the American Self*, New York: International Center of Photography/Harry N. Abrams, INC., Publishers.

III צילום והיסטוריה:

10- האם המצלמה תחליף את ההיסטוריון? –

Kracauer Siegfried, 1960, "Photography", In: Trachtenberg Alan (ed.), 1980, *Classic Essays on Photography*, Stony Creek, CT.: Leete's Island Books. Pp. 245-268.

בנימין ולטר (תרגום: אזולאי אריאלה), 2004, *היסטוריה קטנה של הצילום, תל אביב: הוצאת בבל*.
Cadava Eduardo, 1997, *Words of Light: Theses on the Photography of History*, Princeton, NJ.: Princeton University Press.

Tagg John, 2009, *The Disciplinary Frame: Photography Truths and the Capture of Meaning*, Minneapolis: The University of Minnesota Press.

11- צילום כעדות היסטורית -

Didi-Huberman, Georges. 2008. *Images In Spite of All : Four Photographs from Auschwitz*. Chicago: The University of Chicago Press.

Zelizer Barbie, 1998, *Remembering to forget: Holocaust Memory Through the Camera's Eye*, Chicago & London: University of Chicago Press.

12- צילום ומאבק- על תפקידו של הצילום העיתונאי –

Brothers Caroline, 1997, *War and Photography: A Cultural History*, London & NY: Routledge.

Batchen Geoffrey et al. (eds.), 2012, *Picturing Atrocity: Photography in Crisis*, London: Reaktion Books.

13- מצגות של הסטודנטים

14- מצגות של הסטודנטים

ביבליוגרפיה נבחרת

- אריאלה אזולאי, 2010, *דמיון אורחי: אונטולוגיה פוליטית של הצילום*, תל אביב: הוצאת רסלינג.
- , 2006, *האמנה האזרחית של הצילום*, תל אביב: הוצאת רסלינג.
- , 2000, *ואיך זה נראה לך?*, תל אביב: הוצאת בבל.
- בארט' רולאן (תרגום: ניב דוד), 1980, *מחשבות על הצילום*, ירושלים: בית הוצאת כתר.
- בנימין ולטר (תרגום: אזולאי אריאלה), 2004, *היסטוריה קטנה של הצילום*, תל אביב: הוצאת בבל.
- חייקין נעמה (עורכת), 2006, *בין גבולות המקום לגבולות המרחב: שיח צילומי נוף הארץ*, המוזיאון הפתוח לצילום, תל-חי.
- לוסקי חיים דעואל (עורך), *Reality Trauma* וההיגיון הפנימי של הצילום, תל אביב: מכון שפילמן לצילום ואבי גנור.
- לוריא איה (עורכת), 2013, *העין הערומה: צילום סוראליסטי במחצית הראשונה של המאה ה-20*, תל אביב: מכון שפילמן לצילום.
- עומר מרדכי (עורך), 2008, *התקפות על החיבור/ מיכל היימן*, מוזיאון תל אביב לאמנות, תל אביב.
- סונטאג סוזן, 1979, *הצילום כראי התקופה*, תל אביב: ספרית אפקים עם עובד.
- סימן-טוב נעמי (עורכת), 2002, "צילום/טקסט/אמנות", *המדרשה*, 5.

Adatto Kiku, 2008, *Picture Perfect: Life in The Age of the Photo Op*, Princeton NJ.: Princeton University Press.

Bear Ulrich, 2002, *Spectral Evidence: The Photography of Trauma*, Cambridge, MA. & London: The MIT Press.

Batchen Geoffrey et al. (eds.), 2012, *Picturing Atrocity: Photography in Crisis*, London: Reaktion Books.

Batchen Geoffrey (ed.), 2009, *Photography Degree Zero, Reflections on Roland Barthes's Camera Lucida*, Cambridge Mass. & London: MIT Press.

Batchen Geoffrey, 2006, *Forget Me Not: Photography & Remember*, Princeton, NJ: Princeton Architectural Press.

-----, 1999, *Burning with Desire: The Conception of Photography*, Cambridge Mas. London: The MIT Press.

Bennett Jill, 2005, *Empathic Vision: Affect, Trauma and Contemporary Art*, Stanford, CA.: Stanford University Press.

Bergstein Mary, 2010, *Mirrors of Memory: Freud, Photography and the History of Art*, Ithaca and London: Cornell University Press.

Bolton Richard (ed.), 1989, *The Contest of Meaning: Critical Histories of Photography*, The MIT Press, Cambridge Mass. & London.

Brothers Caroline, 1997, *War and Photography: A Cultural History*, Routledge, London & NY.

Brannan W. Beverly and Fleischhauer Carl (eds.), 1988, *Documenting America, 1935-1943*, Berkeley, LA & London: University of California Press.

Brown H. Elspeth, 2008, *The Corporate Eye: Photography and Rationalization of America Commercial Culture*, Baltimore: The John Hopkins University Press.

Cadava Eduardo, 1997, *Words of Light: Theses on the Photography of History*, Princeton, NJ.: Princeton University Press.

Costello Diarmuid & Iversen Margaret (eds.), 2010, *Photography after Conceptual Art*, Oxford: Wiley- Blackwell.

Crimp Douglas, 1995, *On the Museum's Ruins*, Cambridge, Mass. & London: The MIT Press.

Czitrom Daniel and Yochelson Bonnie, 2008, *Rediscovering Jacob Riis: Exposure Journalism and Photography in Turn-of-the-Century New York*. New York: New Press.

Sutton Damian, 2009, *Photography, Cinema, Memory: The Crystal Image of Time*, Minneapolis & London: University of Minnesota Press.

Didi-Huberman, Georges. 2008. *Images In Spite of All : Four Photographs from Auschwitz*. Chicago: The University of Chicago Press.

Edward Elizabeth & Janice Hart (eds.), 2004, *Photography Objects Histories: On Materiality of Images*, London & NY: Routledge.

Fried Michael, 2008, *Why Photography Matters as Art as Never Before*, New Haven: Yale University Press.

Fusco Coco and Brian Wallis (eds.), 2003, *Only Skin Deep: Changing Vision of the American Self*, New York: International Center of Photography/Harry N. Abrams, INC., Publishers.

Hariman Robert and Lucaites John Louis, 2011, *No Caption Needed: Iconic Photographs. Public Culture, and Liberal Democracy*, Chicago: University of Chicago Press.

- Hirsch Marianne, 1999, *The Familial Gaze*, Hanover, NH: Dartmouth College Press.
- , 1997, *Family Frames*, Cambridge, Mass: Harvard University Press.
- Hughes Alex (ed.), & Noble Andrea (ed.), 2003, *Phototextualities: Intersections of Photography and Narrative*, Albuquerque: University of New Mexico Press.
- Kelsey Robin, & Stimson Blake (eds.), 2008, *The Meaning of Photography*, Williamstown, Mass.: Clark Art Institute.
- Krauss E. Rosalind, 1999, *Bachelors*, Cambridge Mass. & London: MIT Press.
- Kuhn Annette and McAllister Kristen, 2006, *Locating Memory: Photographic Acts*, Oxford and NY: Berghahn Books.
- Langford Martha, 2001, *Suspended Conversations: The Afterlife of Memory in Photographic Albums*, Montreal & Kingston: McGill-Queen's University Press.
- Lemagny Jean-Claude and Rouille Andre (ed.) (Translation: Lloyd Janet), 1987, *A History of Photography: Social and Cultural Perspectives*, Cambridge & New York: Cambridge University Press.
- Newhall Beaumont, 1982, *The History of Photography: From 1839 to the Present*, New York: The Museum of Modern Art.
- Phillips Christopher, 1989, *Photography in the Modern Era: European Document and Critical Writings, 1931-1940*, New York: Metropolitan Museum of Art.
- Pinney Christopher, 2011, *Photography and Anthropology*, London: Reaktion Books.
- Pinney Christopher, and Peterson Nicolas, (eds.), 2003, *Photography Other Histories*, Durham & London: Duke University Press.
- Ryan R. James and Schwartz M. Joan (eds.), 2003, *Picturing Place: Photography and the Geographical Imagination*, London: I.B. Tauris.
- Sandler W. Martin, 2002, *Photography: An Illustrated History*, Oxford & New York: Oxford University Press.
- Solomon-Godeau Abigail, 1994, *Photography at the Dock: Essays on Photographic History, Institutions, and Practices*, Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Storr Robert (ed.), 2003, *Gerhard Richter: Doubt and Belief in Painting*, New York: The Museum of Modern Art.

Stimson Blake, 2006, *The Pivot of the World: Photography and Nation*, Cambridge Mass. & London: The MIT Press.

Szarkowski John, 1966, *The Photographer's Eye*, New York: The Museum of Modern Art.

Tagg John, 2009, *The Disciplinary Frame: Photography Truths and the Capture of Meaning*, Minneapolis: The University of Minnesota Press.

-----, 1993, *The Burden of Representation: Essays on Photographies and Histories*, Minneapolis: University of Minnesota Press.

Trachtenberg Alan (ed.), 1980, *Classic Essays on Photography*, Stony Creek, CT.: Leete's Island Books.

Tucker Jennifer, 2006, *Nature Exposed: Photography as Eyewitness in Victorian Science*, Baltimore: The Johns Hopkins University Press.

Warner Marien Mary, 2010 (3 edition), *Photography: A Cultural History*, New York: Pearson.

Wells Liz, 2009, *Photography: A critical Introduction*, New York & London: Routledge.

West Nancy Martha, 2000, *Kodak and the Lens of Nostalgia*, Charlottesville VI. & London: University Press of Virginia.

Zelizer Barbie, 2010, *About to Die: How News Images Move the Public*, Oxford & NY: Oxford University Press.

-----1998, *Remembering to forget: Holocaust Memory Through the Camera's Eye*, Chicago & London: University of Chicago Press.